Tafsiira Suuratu Luqmaan-Kutaa 5

Description

Gorsa Luqmaan Ilmaaf Kenneâ€“Kutaa 1ffaa
Dhugumatti gorsi abbaan ilmaaf kennu baayâ€™ee barbaachisaa kan taâ€™eedha. Sababa gorsa abbaatin takkaa ilmi ni qajeela takkaa immoo ni daba. Gorsi abbaa gaarii yoo taâ€™e ilmi qajeelu dandaâ€™a. Badaa yoo taâ€™e immoo dabuu dandaâ€™a. Kanaafu, abbaan ilma isaa yommuu gorsu, gorsa hundarra bareedaa filachuu qaba. Wanti jalqabaa abbaan dhimma ilmaatti xiyyeeffachu qabu, aqiidaa (amantii) isaatii. Jireenyi namaa amanti sirrii taâ€™e irratti yoo hin ijaarramin, namni jireenya gaarii fi gammachuu qabdu jiraachu hin dandaâ€™u. Hanga fedhe qabeenya haa qabaatu, kuni gammachuu fi tasgabbii inni barbaadu isaaf hin fidu. Kanaafi, Luqmaan gamna taâ€™e ilma isaa gorsu yommuu jalqabu, amanti irraa jalqabe. Gorsa isaa kana mee haa ilaallu:

وَإِذْ قَالَ لُقْمَٰنُ لِٱبْنِهِۦ وَهُوَ يَعِظُهُۥ يَٰبُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِٱللَّهِ ۖ إِنَّ ٱلشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾

â€œYommuu Luqmaan ilma isaatiin osoo isa gorsuu: â€œYaa ilma kiyya! Rabbitti waa hin qindeessin. Dhugumatti shirkiin zulmii guddaadha.â€• jedhe [yaadadhu].â€• Suuratu Luqmaan 31:13

Luqmaan ilma isaa akkana jechuun gorse: **â€œYaa ilma kiyya! Rabbitti waa hin qindeessin.â€•** Kana jechuun ibaadaa keessatti, uumuu fi murteesu keessatti, maqaalee fi sifaataa Isaa keessatti Rabbiin waliin shariika (qooda kan fudhatu) hin godhin. Akkuma warra beekumsaa biratti beekkamu tawhiinni bakka sadiitti qoodama: tawhiida rubuubiyyah, tawhiida uluuhiyyah fi tawhiida maqaalee fi sifaatati.

Rabbiitti waa qindeessun (shirkiin) kanniin sadiin keessaa tokko keessatti Rabbii oltaâ€™atti wanta biraa qindeessudha. Namni Rabbii oltaâ€™aa waliin khaaliqni (uuman) ni jira jedhe amanee, Rubuubiyyah (Gooftummaa) keessatti shirkii hojjatee jira. Namni ibaadaa keessatti Rabbiin waliin kan gabbaramu qabu ni jira jedhe amanee, uluuhiyyah keessatti shirkii hojjate. Namni Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa maqaalee fi sifaata Isaa keessatti Isaan kan morkatu ni jira jedhee amane, kuni maqaalee fi sifaata keessatti shirkiidha.

Luqmaan kanniin sadan keessatti shirkii akka hin hojjanne ilma isaa ni gorse. Sababa kanaas itti aanse dubbate: â€œ**Dhugumatti shirkiin zulmii guddaadha.â€•**

Hundemaa zulmiin waa hirâ€™isuudha. Kana ilaalchise jecha Rabbii subhaanahu wa taâ€™aalaa keessatti ni arganna:

كِلْتَا ٱلْجَنَّتَيْنِ ءَاتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِم مِّنْهُ شَيْـًٔا ۚ وَفَجَّرْنَا خِلَٰلَهُمَا نَهَرًا ﴿٣٣﴾

â€œ**Ashaakiltin lamaanu firii isaanii kennu, homaa isarraa hin hirâ€™isan. Isaan lamaan jidduu laga burqisiifne**.â€• Suuratu Al-Kahf 18:33

Shariâ€™aa keessatti zulmii jechuun abbaa haqaa hunda jalaa haqa isaa hirâ€™isuudha. Kanarratti hundaaâ€™e, shirkiin haqa Rabbii azza wa jalla keessatti hirâ€™isuudha.

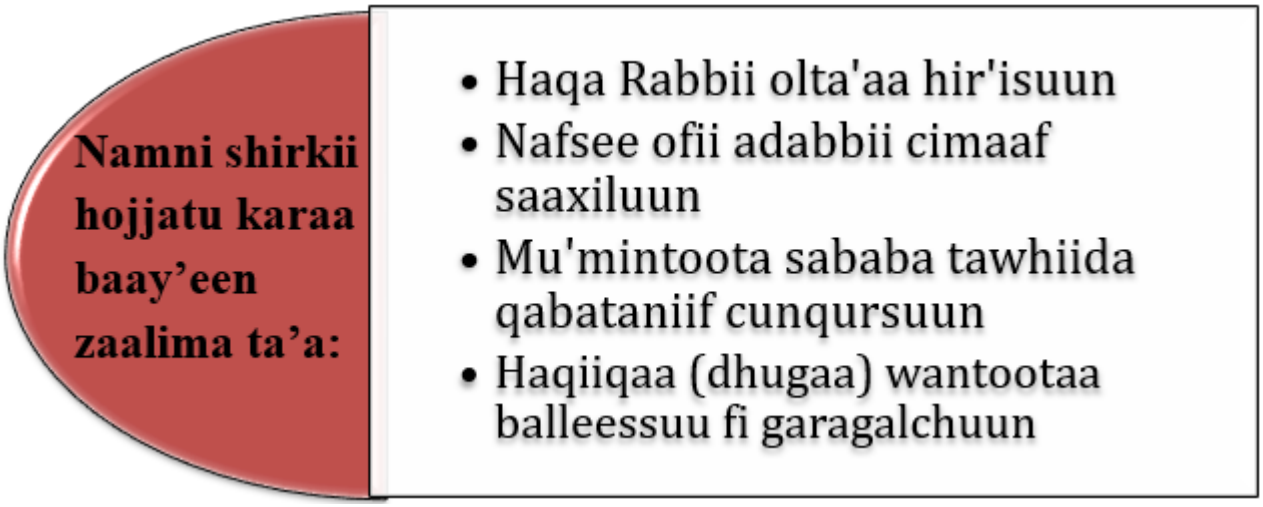
â€œ**Dhugumatti shirkiin zulmii guddaadha.â€•** Yommuu jedhu, shirkiin hojii badaa garmalee guddaa taâ€™e ibsuu fi isarraa akeekachisuufi. Shirkiin zulmii hundarra guddaa taâ€™eedha. Kan si uumee fi dhabama irraa si argamsiisee, wanta jireenyi tee ittiin dhaabbattu kan siif dhiyeesse Rabbiidha. Ammas, Kan si qopheessee fi wanta itti fayyadamtuuf qophii akka taatu si godhee Rabbii oltaâ€™aadha. Inni Argamsiisaa, Jiraachisaadha. Kuni erga akkana taâ€™ee ***Rabbiin caalaa haqa kan sirraa qabu hin jiru*** jechuudha. Kanaafu, haqa Rabbii yoo hirâ€™iste, kuni zulmii hundarra guddaa taâ€™a. Kanaafi, namni namoota hunda caalaa tola sitti oole, waan badaa isatti hojjachuun kee nama birootti badii hojjachuu caalaa hamaa taâ€™a.[1]

Kan tola sitti oolu, siif kennu, si guddisu ergasii isatti waan badaa yoo hojjatte, kuni zulmii guddaadha. Osoo nama biraatti waan badaa hojjatte, kan tola sitti oolen wal hin qixxaatu.

Haqni Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa gabroota irraa qabu, Isa qofa gabbaruudha. Muâ€™aaz ibn Jabal akka gabaasetti Rasuulli (Sallallahu aleyh wassallam) akkana jechuun isa gaafatan:

â€•â€•â€• Ø£ÙŽØªÙŽØ¯Ù’Ø±Ù•ÙŠ Ù ÙŽØ§ ØÙŽÙ‚Ù•Ù‘ Ø§Ù„Ù‘ÙŽÙ‡Ù• Ø¹ÙŽÙ„ÙŽÙ‰Ù• â€•â€•â€• â€•.â€• Ù‚Ù•Ù„Ù’ØªÙ• Ø§Ù„Ù‘ÙŽÙ‡Ù• Ù‡ÙŽÙØ±Ù•Ù‘ÙŽÙ‡Ù• Ù‡ÙŽÙ„ÙŽÙ‰Ù• Ù•Ù‡ÙŽÙ‰Ù• Ø£ÙŽÙ¹Ù’Ù„ÙŽÙŠÙ• â€•â€•â€• Ù•Ù‡ÙŽÙ¥Ù•Ù†ÙŽÙ‘ Ø-ÙŽÙŠÙ‚ÙŽÙ‘Ù‡Ù• Ø¹ÙŽÙ„ÙŽÙŠÙ’Ù‡Ù•Ù Ù’ Ø£ÙŽÙ†Ù’ ÙŠÙŽØ¹Ù’Ø¨Ù•Ø¯Ù•Ù‡Ù• Ù‡ÙŽÙ„ÙŽØ§ÙŠÙŽÙŠÙ•Ù‡Ù• Ø´Ù•Ø´Ù•Ù‡Ù•Ø§ â€•â€•â€•
â€œ**Haqni Rabbiin gabroota irraa qabu maal akka taâ€™e beektaa?â€• Anis ni jedhe, â€œRabbii fi Ergamaan Isaa ni beeku.â€• Rasuullis ni jedhe: Dhugumatti haqni Inni isaan irraa qabu: â€œosoo homaa Isatti hin qindeessin Isa gabbaruudha**.â€• Jaamiâ€™u Tirmizii-2643, Sahiih Muslim 30

Kanaafu, namni shirkii hojjatu haqa Rabbii hirâ€™isee jiraa jechuudha. Sababa kanaan, inni zaalima taâ€™a.

[1] Tafsiiru Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Luqmaan, Ibn Useymiin- fuula 79-80

Date Created
October 8, 2020
Author
admin